

PHÁT TRIỂN KHU CÔNG NGHỆ CAO HOÀ LẠC VÀ TRIỂN VỌNG HỢP TÁC VỚI LIÊN BANG NGA

Nguyễn Văn Lạng

*Chủ tịch Ban quản lý Khu công nghệ cao Hoà Lạc
Thủ trưởng Bộ Khoa học & Công nghệ*

1. Lịch sử ra đời

Kinh nghiệm của nhiều quốc gia trên thế giới cho thấy xây dựng khu công nghệ cao là một biện pháp quan trọng để thúc đẩy nhanh quá trình phát triển nền kinh tế đất nước như trường hợp của khu công nghệ cao Silicon Valley (Hoa Kỳ), Tân Trúc (Đài Loan), Kulim (Malaysia)... Năm bắt được xu thế này, Đảng và Nhà nước ta đã có chủ trương phát triển và ứng dụng công nghệ cao từ những năm cuối của thế kỷ XX. Các văn kiện của Đảng và Nhà nước ta liên quan đến chiến lược và chính sách phát triển đất nước đều khẳng định rằng, khoa học và công nghệ là nền tảng của quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa, là động lực thúc đẩy công cuộc đổi mới toàn diện của đất nước. Việc xây dựng các khu công nghệ cao là một trong những giải pháp đột phá, nhằm nâng cao năng lực công nghệ nội sinh của quốc gia, giúp Việt Nam nhanh chóng rút ngắn khoảng cách về kinh tế và khoa học công nghệ với các nước

trong khu vực và trên thế giới, đồng thời làm đòn bẩy góp phần phát triển kinh tế Việt Nam và đưa đất nước hội nhập hiệu quả vào nền kinh tế toàn cầu đầy thách thức hiện nay.

Ý tưởng xây dựng khu công nghệ cao đã được nguyên Thủ tướng Chính phủ Việt Nam Võ Văn Kiệt đưa ra từ năm 1996 và tiếp đó các nhà lãnh đạo của Bộ Khoa học và Công nghệ như Gs. Đặng Hữu, Gs. Chu Hảo, Gs. Đặng Ngọc Dinh, vv... là những người đã triển khai thực hiện ý tưởng đó, khởi đầu bằng Dự án Quy hoạch tổng thể phát triển Khu công nghệ cao Hoà Lạc với sự trợ giúp của Chính phủ Nhật Bản. Trên cơ sở kết quả của dự án này, ngày 12 tháng 10 năm 1998 Thủ tướng Chính phủ Phan Văn Khải đã ban hành Quyết định số 198/1998/QĐ-TTg về việc thành lập Khu công nghệ cao Hoà Lạc - một dự án ưu tiên đầu tư hàng đầu của Chính phủ Việt Nam - với tổng diện tích là 1.650 ha nằm tại huyện Thạch Thất, tỉnh Hà Tây. Khu

công nghệ cao Hoà Lạc sẽ được xây dựng theo mô hình thành phố khoa học nhằm mục tiêu cung cấp cơ sở vật chất và nguồn nhân lực cần thiết, hỗ trợ cho các hoạt động sản xuất, nghiên cứu và triển khai công nghệ cao, ươm tạo doanh nghiệp công nghệ cao, góp phần đẩy nhanh quá trình công nghiệp hoá, hiện đại hoá và quá trình hình thành nền kinh tế tri thức tại Việt Nam. Đây sẽ là dự án được thí điểm cho các dự án tương tự trong tương lai và có ý nghĩa đặc biệt trong việc phát huy nội lực khoa học và công nghệ của Việt Nam trong tiến trình hội nhập quốc tế.

Trong thời gian qua, Khu công nghệ cao Hoà Lạc đã nhận được rất nhiều sự quan tâm của Chính phủ và các bộ ngành Trung ương cũng như sự hợp tác của tỉnh Hà Tây, đặc biệt là sự chỉ đạo gần đây của Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Tấn Dũng. Thủ tướng là người trực tiếp chỉ đạo và chịu trách nhiệm trước Chính phủ về lĩnh vực khoa học công nghệ của Việt Nam. Ngay khi có quyết định giữ chức Thủ tướng Chính phủ nước Cộng hoà Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam, một trong những địa điểm đầu tiên tân Thủ tướng đến thăm là Khu công nghệ cao Hoà Lạc (ngày 12/08/2006). Tiếp đó, đất nước đầu tiên Thủ tướng Việt Nam chọn đi thăm là Nhật Bản - một trong 8 quốc gia có nền kinh tế và công nghiệp hàng đầu thế giới (thành viên của nhóm G8) và có nền khoa học và công nghệ bậc nhất châu Á. Từ thập kỷ 90 của thế kỷ trước, chính phủ Nhật Bản, thông qua tổ chức JICA, đã giúp đỡ Việt Nam trong việc xây dựng và phát triển Khu công nghệ cao Hoà

Lạc. Và giờ đây, với chuyến thăm vào tháng 10 năm 2006 vừa qua của Thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng và kết quả thể hiện ở Tuyên bố chung được ký kết giữa chính phủ Việt Nam và chính phủ Nhật Bản, Nhật Bản sẽ tiếp tục hỗ trợ Khu công nghệ cao Hoà Lạc trong việc cập nhật, điều chỉnh quy hoạch chung và cung cấp vốn ODA để đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng của khu. Như vậy, thời cơ và cơ hội phát triển đã đến với Khu công nghệ cao Hoà Lạc.

2. Giới thiệu chung về Khu công nghệ cao Hoà Lạc

Khu công nghệ cao Hoà Lạc nằm trong địa bàn huyện Thạch Thất, tỉnh Hà Tây, cách thủ đô Hà Nội 30 km về phía Tây, cách sân bay quốc tế Nội Bài 47 km và cảng Hải phòng trên 100 km, gần các cơ sở mới của rất nhiều trường đại học lớn như Đại học Quốc gia Hà Nội, Đại học Bách Khoa Hà Nội, vv... Chính phủ Việt Nam đã quyết định nâng cấp đường cao tốc Láng - Hoà Lạc nối Hà Nội với Khu công nghệ cao Hoà Lạc và dự kiến Giai đoạn I sẽ hoàn thành vào năm 2008. Sau khi được hoàn thành, Láng - Hoà Lạc sẽ trở thành một trong những con đường cao tốc hiện đại nhất ở Việt Nam, nối Hoà Lạc với Hà Nội với thời gian từ Hà Nội đến Hoà Lạc còn khoảng 15 phút. Dọc theo đường cao tốc này là một chuỗi các dự án trọng điểm của Chính phủ Việt Nam trong chiến lược tổng thể Phát triển Không gian Hi Nội về phía Tây như khu đô thị mới Trung Hoà - Nhân Chính, Trung tâm Hội nghị Quốc

gia, sân vận động Quốc gia Mỹ Đình, khu liên hợp các trường đại học, các khu công nghiệp qui mô vừa và nhỏ, nhà máy cung cấp nước sạch Vinaconex, các khu dân cư và vui chơi giải trí mới, vv..

Khu công nghệ cao Hoà Lạc chú trọng phát triển các lĩnh vực công nghệ cao ưu tiên như: Công nghệ thông tin, truyền thông và công nghệ phần mềm; Công nghệ sinh học phục vụ nông nghiệp, thủy sản và y tế; Công nghệ vi điện tử, cơ khí chính xác, cơ - điện tử, quang điện tử và tự động hoá; Công nghệ vật liệu mới, công nghệ nano; Công nghệ thân môi trường, công nghệ năng lượng mới... và một số công nghệ đặc biệt khác.

Với tổng diện tích 1.650 ha, Khu công nghệ cao Hoà Lạc sẽ được xây dựng theo mô hình thành phố khoa học với đầy đủ các dịch vụ tiện ích. Năm 1998, Chính phủ Nhật Bản, thông qua Cơ quan Hợp tác Quốc tế Nhật Bản (JICA), đã giúp xây dựng đề án Nghiên cứu khả thi của Khu, theo đó trong Khu công nghệ cao Hoà Lạc sẽ có 05 khu chức năng chính:

1. Khu Công nghiệp Công nghệ cao: Là nơi có đầy đủ hạ tầng kỹ thuật tốt, với các chính sách ưu đãi cao của Chính phủ Việt Nam nhằm thu hút các nhà đầu tư trong lĩnh vực sản xuất các sản phẩm công nghệ cao.

2. Khu Nghiên cứu & Triển khai và Đào tạo: Là nơi có môi trường thuận lợi để tiến hành các hoạt động nghiên cứu khoa học và

ứng dụng, chuyển giao và ươm tạo các ngành công nghệ cao thích hợp với lợi thế của Việt Nam

3. Khu Phần mềm: Được xây dựng với cơ sở hạ tầng viễn thông hiện đại, tạo môi trường thuận lợi hỗ trợ các doanh nghiệp sản xuất và kinh doanh trong lĩnh vực phần mềm và công nghệ thông tin, góp phần phát triển ngành công nghiệp đầy triển vọng này tại Việt Nam.

4. Khu Đô thị Thương mại: Bao gồm Vườn ươm Doanh nghiệp Công nghệ cao, Trung tâm Hội nghị Quốc tế, Trung tâm Hội chợ - Triển lãm Công nghệ cao, các cơ sở dịch vụ hỗ trợ về tài chính, sở hữu trí tuệ, tư vấn đầu tư,... là cầu nối giữa nghiên cứu - ứng dụng - sản xuất và thương mại hoá các sản phẩm công nghệ cao.

5. Khu Dịch vụ hỗ trợ: Bao gồm các khu nhà ở, khu thương mại với các dịch vụ dân sinh: trường học, bệnh viện, bưu điện,... khu thể thao - giải trí với sân golf, trung tâm thể thao và giải trí công nghệ cao, khu cây xanh nhằm đáp ứng các yêu cầu và chất lượng sống cho các nhà khoa học, nhà đầu tư và người làm việc trong Khu.

3. Khu công nghệ cao Hoà Lạc - thực trạng và định hướng phát triển

Tính đến nay, Ban Quản lý Khu công nghệ cao Hoà Lạc chính thức triển khai việc cấp giấy phép đầu tư cho các dự án đầu tư

vào Khu công nghệ cao Hoà Lạc như: Dự án đầu tư trong lĩnh vực sản xuất linh kiện, thiết bị điện tử (Công ty điện tử NOBLE - Nhật Bản); Dự án sản xuất đầu nối cáp quang (Công ty O.E Tek - Đài Loan); Dự án Trung tâm Đào tạo và Phát triển Công nghệ Thông tin Ngân hàng (Ngân hàng Công thương Việt Nam); Dự án Xây dựng tổ hợp phát triển sản xuất vật liệu mới và chuyển giao công nghệ tại Khu công nghệ cao Hòa Lạc (Công ty TNHH Đầu tư Phát triển Vật liệu mới và Công nghệ cao)..., đồng thời ký thoả thuận đầu tư với các nhà đầu tư lớn trong nước như dự án của Công ty FPT xây dựng Khu công viên phần mềm FPT và Trường Đại học Tư thục FPT về công nghệ thông tin; Dự án của Công ty cổ phần Viễn thông Hà Nội (Hà Nội Telecom) xây dựng Tổ hợp công nghệ NG-ICT bao gồm trung tâm nghiên cứu, đào tạo trong lĩnh vực công nghệ thông tin; Dự án xây dựng Trung tâm nghiên cứu Y - Sinh học quốc tế của Viện Vệ sinh - Dịch tễ Hà Nội; Dự án xây dựng Phòng thí nghiệm trọng điểm Quốc gia - Bể thử mô hình tàu thủy quy mô lớn của Tập đoàn Công nghiệp tàu thủy Việt Nam (VINASHIN); Dự án xây dựng Trung tâm Nghiên cứu, Phát triển và Đào tạo Công nghệ Thông tin Tài chính của Cục Tin học và Thống kê Tài chính - Bộ Tài chính; Dự án Giám sát vùng biển và tài nguyên biển Việt Nam qua vệ tinh; Dự án xây dựng trụ sở

và trung tâm nghiên cứu của Viện Công nghệ Vũ trụ tại Khu Nghiên cứu Triển khai và Đào tạo, vv...

Hiện nay, Khu công nghệ cao Hoà Lạc đang trong quá trình cập nhật lại quy hoạch tổng thể Khu. Đây là một căn cứ quan trọng cho định hướng phát triển của Khu công nghệ cao Hoà Lạc trong suốt những năm tiếp theo. Sau chuyến thăm chính thức Nhật Bản của Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Tấn Dũng vào tháng 10 năm 2006, trong Tuyên bố chung được ký kết giữa hai chính phủ, Chính phủ Nhật Bản đã cam kết giúp đỡ Chính Phủ Việt Nam trong quá trình xây dựng và phát triển dự án Khu công nghệ cao Hoà Lạc. Theo đó, Ban Quản lý Khu công nghệ cao Hoà Lạc đã phối hợp chặt chẽ với Bộ Kế hoạch và Đầu tư, Đại sứ quán Nhật Bản tại Việt Nam, Cơ quan Hợp tác Quốc tế Nhật Bản (JICA), Ngân hàng Quốc tế Nhật Bản (JBIC) và Tổ chức Xúc tiến Thương mại Nhật Bản (JETRO) để đề nghị phía Nhật Bản hỗ trợ trong việc cập nhật quy hoạch chung của Khu công nghệ cao Hoà Lạc, quy hoạch chi tiết các khu chức năng, lập báo cáo khả thi và hồ sơ xin vay vốn ODA của Nhật Bản để đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng. Ngày 07 tháng 02 năm 2007, Ban Quản lý Khu công nghệ cao Hòa Lạc và Cơ quan Hợp tác Quốc tế Nhật Bản (JICA) đã ký kết Biên bản Thoả thuận về Nghiên cứu cập nhật Quy hoạch chung Khu công nghệ cao Hoà Lạc. Phía Nhật Bản sẽ triển khai công tác nghiên cứu cập nhật quy

hoạch này ngay sau khi ký kết và dự kiến hoàn thành trong vòng 8 tháng. Trong báo cáo giữa kỳ về nghiên cứu cập nhật quy hoạch Khu công nghệ cao Hoà Lạc, dự kiến công bố vào tháng 6/2007, JICA sẽ xác định các dự án ưu tiên phát triển cơ sở hạ tầng và sau đó Ngân hàng Quốc tế Nhật Bản (JBIC) sẽ cung cấp khoản hỗ trợ đặc biệt giúp xây dựng dự án (SAPROF) trong tài khoá 2007 để xây dựng và hoàn chỉnh báo cáo khả thi cho các dự án ưu tiên phát triển cơ sở hạ tầng của Khu.

Ngoài ra, Khu công nghệ cao Hoà Lạc hiện đang tập trung vào công tác giải phóng mặt bằng. Ban Quản lý Khu sẽ phối hợp chặt chẽ với chính quyền các cấp của tỉnh Hà Tây trong công tác này và dự kiến đến cuối năm 2008 sẽ giải phóng xong mặt bằng của 800 ha cho giai đoạn I của quá trình phát triển Khu công nghệ cao Hoà Lạc. Ngoài ra, Ban Quản lý Khu công nghệ cao Hoà Lạc sẽ tiếp tục đầu tư hạ tầng tại Khu Công nghiệp Công nghệ cao (diện tích khoảng từ 250 đến 300 ha); Khởi công xây dựng các trường đại học, các trung tâm đào tạo, khu phần mềm, khu nhà ở, khu sân Golf, vv...

Song song với công tác cập nhật quy hoạch tổng thể và giải phóng mặt bằng, Ban Quản lý Khu công nghệ cao Hoà Lạc cũng đang tiến hành các hoạt động xúc tiến đầu tư vào Khu Nghiên cứu & Triển khai và Đào tạo và Khu Công nghiệp Công nghệ cao, trong đó chú trọng vào các quốc gia có nền kinh tế

cũng như khoa học và công nghệ phát triển như Nhật Bản, Đài Loan, Hàn Quốc, Hoa Kỳ, các nước thuộc Liên Xô cũ, vv...

Để hoàn thành được các mục tiêu dài hạn cũng như công việc cụ thể trên, Ban Quản lý Khu công nghệ cao Hoà Lạc đã và đang tiến hành tổ chức lại bộ máy hành chính của Ban sao cho tinh gọn nhất nhưng vẫn đảm bảo yêu cầu về chất lượng và tiến độ công việc. Ngày 20 tháng 03 năm 2007, Ban đã chính thức ban hành Quyết định số 33/QĐ-CNCHL về việc ban hành quy định về thủ tục đầu tư tại Khu công nghệ cao Hoà Lạc. Theo các điều khoản nêu tại Quyết định này, trong thời hạn từ 01 đến 03 ngày (không tính ngày nghỉ và ngày lễ) kể từ khi nhận được hồ sơ dự án hợp lệ, Ban Quản lý Khu công nghệ cao Hoà Lạc sẽ cấp giấy chứng nhận đầu tư cho nhà đầu tư. Như vậy, nhà đầu tư đến với Khu công nghệ cao Hoà Lạc sẽ được hưởng những chính sách tốt nhất, được tạo điều kiện thuận lợi nhất với tiêu chí *một cửa, tại chỗ và nhanh chóng*.

4. Hợp tác với Liên bang Nga

Liên bang Nga là quốc gia lớn nhất trong khối các nước thuộc Liên Xô cũ. Hiện tại Liên bang Nga nằm trong nhóm G8 – Nhóm tám nước có công nghiệp phát triển hàng đầu trên thế giới với những ngành công nghiệp hàng đầu như công nghiệp vũ trụ, vật liệu mới, điện tử bán dẫn, cơ khí chế tạo, kỹ thuật quân sự, vv...

Quan hệ Việt Nam - Liên bang Nga được đặt nền móng bằng việc ký Hiệp ước về những nguyên tắc cơ bản của quan hệ hữu nghị giữa CHXHCN Việt Nam và Liên bang Nga ngày 14/6/1994, nhân chuyến thăm Nga của Thủ tướng Võ Văn Kiệt. Tính đến hết năm 2005, Liên bang Nga hiện có 47 dự án đầu tư tại Việt Nam với tổng số vốn là 278 triệu USD, đứng thứ 21/73 trong số nước và vùng lãnh thổ đầu tư vào Việt Nam. Tuy nhiên vốn thực hiện cao hơn nhiều so với cam kết, đạt 617,5 triệu USD do hai dự án khai thác dầu khí tăng vốn lên gấp 10 lần (500,47 triệu USD so với 53 triệu USD). Trong lĩnh vực hợp tác về khoa học - công nghệ, Việt Nam và Liên bang Nga đang thực hiện các dự án nghiên cứu chung và chuyển giao công nghệ từ Nga trong các lĩnh vực như công nghệ sinh học, vật liệu composit cacbon, laser hồng ngoại. Hai bên tiếp tục đẩy mạnh việc nghiên cứu ứng dụng năng lượng nguyên tử vì mục đích hoà bình, bảo vệ thực vật, thú y, dược phẩm, sản xuất và áp dụng thiết bị y tế laser thế hệ mới, tuyển quặng apatit. Trong khuôn khổ hợp tác nói trên, Trung tâm Nhiệt đới Việt - Nga đã tiến hành nhiều đề án nghiên cứu về môi trường, tác động của điôxin, sức bền vật liệu nhiệt đới...

Trong những năm qua, Ban Quản lý Khu công nghệ cao Hoà Lạc rất quan tâm đến đến các doanh nghiệp, các nhà đầu tư Liên bang Nga và mong muốn được hợp tác với các

doanh nghiệp, nhà đầu tư, nhà nghiên cứu, nhà khoa học,... của Liên bang Nga trong các lĩnh vực thế mạnh như khoa học vũ trụ, viễn thám, chế tạo cơ khí chính xác, điện tử bán dẫn, vv... Đã xuất hiện những tín hiệu hợp tác đầu tiên thể hiện ở việc ngày 06 tháng 04 năm 2006 Ban Quản lý Khu công nghệ cao Hoà Lạc ký Biên bản Ghi nhớ với Bộ Kinh tế Vùng Omsk - Liên bang Nga, qua đó Bộ Kinh tế Vùng Oskm sẽ giúp Ban Quản lý Khu công nghệ cao Hoà Lạc trong việc hỗ trợ các hoạt động thu hút đầu tư, nghiên cứu ứng dụng trong lĩnh vực công nghệ mới cũng như đào tạo nguồn nhân lực công nghệ cao.

Trên cơ sở mối quan hệ truyền thống đã có từ lâu với Liên Xô cũ, quan hệ giữa Việt Nam và Liên bang Nga đang ngày càng phát triển và thăng hoa. Đặc biệt sau chuyến thăm Việt Nam lần đầu tiên của Tổng thống Liên bang Nga Vladimir Putin năm 2001, Việt Nam và Liên bang Nga giờ đây đã trở thành những đối tác chiến lược của nhau trong thế kỷ 21. Trên tinh thần đó, tin tưởng rằng mối quan hệ Liên Bang Nga - Việt Nam sẽ lên một tầm cao mới, xứng đáng với tiềm năng và vị thế hiện có của hai nước và hy vọng trong thời gian tới Khu công nghệ cao Hoà Lạc sẽ luôn là điểm đến lý tưởng của các nhà đầu tư, các nhà khoa học của Liên bang Nga.